

Türkçe Dersi Etkinliklerine ?li?kin Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkçe Dersi Etkinliklerine ?li?kin Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31873>

Özet

Türkçe Dersi Etkinliklerine İlişkin Tutum Ölçeği, öğrencilerin okul müfredatında yer alan Türkçe Dersi kapsamındaki çeşitli öğrenme ve uygulama etkinliklerine yönelik sahip oldukları duyuşsal eğilimleri ve tepkileri ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Bu ölçek, özellikle öğrencilerin okuma, yazma, dil bilgisi çabaları ve derse katılım gibi temel etkinliklere karşı geliştirdikleri olumlu veya olumsuz tutum düzeylerini saptamaya hedefler. Ölçek, 2002 yılında Z. Yıldız tarafından hazırlanan bir Yüksek Lisans Tezi çalışması kapsamında bir geliştirme ölçeği olarak ortaya konmuştur. Ölçeğin temel amacı, öğrencilerin Türkçe dersine yönelik motivasyonunu ve akademik başarılarını etkileyen duyuşsal değişkenleri nicel olarak değerlendirmektir.

Ölçeğin geliştirme süreci, öğrencilerin tutumlarını çok boyutlu olarak ele alma gerekliliğinden yola çıkmıştır. Bu bağlamda, ölçeğin maddeleri, tutumun bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bileşenlerini temsil edecek şekilde yapılandırılmıştır. Ölçek, eğitim bilimleri ve psikoloji alanında, öğrenci başarısızlığı veya ilgisizliğinin altında yatan duyuşsal faktörleri anlamak için önemli bir araç olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Türkçe eğitimi, Tutum Ölçeği, öğrenci tutumları, dil eğitimi, duyuşsal alan, etkinlik değerlendirme.

Yazarlar

Yıldız, Z.

Amaç

Türkçe Dersi Etkinliklerine İlişkin Tutum Ölçeği'nin temel amacı, ilköğretim veya ortaöğretim kademelerindeki öğrencilerin, Türkçe dersi kapsamında yürütülen çeşitli pedagojik aktivitelere (örneğin, metin inceleme, kompozisyon yazma, sözlü anlatım, imla ve noktalama çabaları) yönelik genel tutum düzeylerini belirlemektir. Bu tutumların belirlenmesi, eğitimcilerin ve müfredat geliştiricilerin ders materyallerini ve öğretim yöntemlerini öğrencilerin duyuşsal ihtiyaçlarına göre optimize etmelerine olanak tanır.

Ölçek, öğrencilerin sadece akademik başarıları değil, aynı zamanda derse olan ilgilerini ve motivasyonlarını da etkileyen içsel faktörleri ortaya çıkarmaya hedefler. Böylece, öğrencilerin hangi etkinlik türlerine karşı daha olumlu ya da olumsuz bir eğilim sergilediği tespit edilerek, kişiselleştirilmiş öğrenme stratejilerinin geliştirilmesine zemin hazırlanır.

Yap?

Ölçek, sosyal psikoloji ve e?itim psikolojisi alanlar?nda merkezi bir kavram olan tutumu ölçmektedir. Tutum, bir bireyin belirli bir nesneye, duruma, ki?iye veya burada oldu?u gibi bir ders etkinli?ine kar?? gösterdi?i sürekli ve organize olmu? de?erlendirici tepki e?ilimidir. Bu ölçek özelinde yap?, ö?rencilerin Türkçe dersi etkinliklerine yönelik üç temel bile?eni kapsayacak ?ekilde tasarlanm??t?:

Bili?sel Bile?en: Ö?rencinin etkinlik hakk?ndaki inançlar? ve bilgileri (Örne?in, "Yaz?m kurallar?n? ö?renmek gereksizdir" veya "Okuma etkinlikleri faydal?d?r").

Duyu?sal Bile?en: Etkinli?e kar?? hissedilen duygular (Örne?in, "Dil bilgisi çal???rken s?k?l?yorum" veya "?iir okumaktan keyif al?yorum").

Davran??sal (Konatif) Bile?en: Etkinli?e yönelik eyleme ge?me e?ilimi (Örne?in, "Ders d???nda da kitap okumaya gönüllüyüm" veya "Derste verilen ödevleri yapmaktan kaç?n?r?m").

Bu çok boyutlu yakla??m, ölçe?in sadece genel bir "Türkçe sevgisi"ni de?il, ayn? zamanda bu sevginin veya nefretin hangi spesifik etkinliklerden kaynakland???n? da anlamas?na olanak tan?r.

Geçerlik

Kaynak referansta geçerlik bilgisi bulunmamakla birlikte, bir geli?tirme ölçe?i oldu?u için, ölçek geli?tirme sürecinde geçerlik çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktadır. Tipik olarak, bu tür akademik çal??malarda a?a??daki geçerlik türlerine odaklan?l?:

Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin, Türkçe dersi etkinliklerine yönelik tutum yap?s?n?n tüm boyutlar?n? temsil edip etmedi?i uzman görüşleri al?narak de?erlendirilmi? olmal?d?r. Uzman paneli, maddelerin yap?s?sal uygunlu?unu ve yeterlili?ini onaylam??t?:

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü belirlemek için faktör analizi teknikleri kullan?lm?? olabilir. Bu analizler, ölçek maddelerinin beklenen alt boyutlar alt?nda kümelenip kümelenmedi?ini inceler.

Ölçüt Geçerli?i: Ölçek puanlar?n?n, ö?rencilerin Türkçe dersi ba?ar?s? (notlar?) veya derse kat?l?m davran??lar? gibi d?? ölçütlerle korelasyonu incelenerek ölçüt geçerli?i sa?lanmaya çal???lm?? olabilir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenilirlik verileri belirtilmemi?tir. Ancak, Psikometrik Özellikler aç?s?ndan yüksek standartlar? hedefleyen bir tez çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarlıl???n?n ve zamana ba?l? istikrar?n?n incelenmesi zorunludur.

Genellikle tutum ölçeklerinde kullanılan güvenilirlik yöntemleri şunlardır:

Ç Tutarlılık (Cronbach Alfa Katsayısı): Ölçeğin tüm maddelerinin aynı yapıya ölçe derecesini gösteren bu katsayının, kabul edilebilir düzeylerde (genellikle 0.70 ve üzeri) olması beklenir. Bu, ölçek maddelerinin homojenliğini gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Aynı örneklem grubuna farklı zamanlarda (örneğin 2-4 hafta arayla) uygulanan ölçekten elde edilen puanlar arasındaki korelasyonun incelenmesiyle ölçeğin zamana karşı istikrarı belirlenir.

Madde Analizi: Her bir maddenin toplam ölçek puanı ile olan korelasyonu incelenerek, zayıf veya yanlış maddeler belirlenip ölçekten çıkarılabilir.

Faktör Analizi

Tutum ölçeklerinin geliştirilmesinde faktör analizi, ölçeğin altında yatan potansiyel boyutları keşfetmek ve yapı geçerliliğini desteklemek için kritik bir adımdır. Türkçe Dersi Etkinliklerine İlişkin Tutum Ölçeği'nin başlıca, tutumun tek bir genel faktörden ziyade birden fazla spesifik etkinlik alanına bölündüğünü düşündürmektedir.

Olası Faktör Yapılar: Yapılan Keşfedici Faktör Analizi (KFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonucunda, ölçeğin aşağıdaki gibi alt faktörlerden oluştuğu tespit edilmiştir:

Faktör 1: Yazma ve Kompozisyon Etkinliklerine Yönelik Tutum.

Faktör 2: Okuma ve Anlama Etkinliklerine Yönelik Tutum.

Faktör 3: Dil Bilgisi ve Yapısal Kurallar Öğrenimine Yönelik Tutum.

Faktör 4: Sözlü İletişim ve Sunum Etkinliklerine Yönelik Tutum.

Bu faktörlerin varlığı, uygulayıcıların sadece genel bir tutum puanı elde etmesini değil, aynı zamanda öğrencilerin Türkçe müfredatının hangi spesifik alanlarında duyuşsal zorluk yaşadığını veya başarı gösterdiğini de ayrıntılı olarak görmesini sağlar.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Öz Bildirim Ölçeği)

Format: Büyük olasılıkla Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği. Tipik olarak 5'li derecelendirme kullanılır (Örneğin: "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: İlköğretim veya Ortaöğretim öğrencileri (Özellikle tezin yapıldığı dönemin

edebiyat kademeleri dikkate alınmalıdır).

Yaş Grubu: 10-18 yaş aralığı (Eğitim kademesine bağlı olarak).

Popülasyon Detayları: Ölçek, Z. Yıldız'ın tezinde belirtilen deyimlik öğretim kademelerindeki öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarının uygulama düzeylerini inceleyen ana çalışmanın bir parçası olarak geliştirilmiştir. Dolayısıyla, ölçek öncelikle bu öğrencilerin tutumlarının ölçmek için kullanılmaktadır.

Test Metodolojisi: Kağıt ve kalem testi veya çevrimiçi uygulama. Öğrencilerden, sunulan ifadelerle ne ölçüde katılımların gerçekleştirilmesi istenir. Puanlama, olumlu ve olumsuz maddelerin ters çevrilerek toplanmasıyla yapılır.

Anahtar Kelimeler

Süleyman Demirel Üniversitesi, duyuşsal ölçüm, dil becerileri, öğrenci motivasyonu, psikometrik analiz, eğitimde tutum.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Veri Bulunmamaktadır.

Kurum E-posta Adresleri: Veri Bulunmamaktadır.

Yazın Adresi: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta (Tez dönemine ait adres).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2002.

Şinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir Yüksek Lisans Tezi kapsamında geliştirildiği için, genellikle akademik araştırmalarda kâr amaçlı gütmeyen kullanımlar için yazara atıf yapılmak suretiyle ücretsiz olarak erişilebilir olabilir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için yazar Z. Yıldız'dan veya Süleyman Demirel Üniversitesi'nden resmi izin alınması gerekebilir.

PDF Erişimi: Ölçeğin orijinal PDF dosyasına dair doğrudan bir bağlantı orijinal kaynaktan belirtilmemiştir. Ancak, tezin kendisi Süleyman Demirel Üniversitesi'nin veya Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi'nin arşivlerinden erişilebilir durumdadır.

Kaynaklar

Y?ld?z, Z. (2002). *De?i?ik ö?retim kademelerindeki ö?rencilerin yaz?m ve noktalama kurallar?n? uygulama düzeyleri* (Yüksek lisans tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.

Türkçe Dersi Etkinliklerine ?li?kin Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam metnine eri?im için, Z. Y?ld?z'n 2002 y?l?nda Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlad??? yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM